

Vynikající právník v službách železničních doc. dr. Jiří Havelka v Háchově počtě, str. 39, píše, že jde-li o poměr soukromoprávní, nemůže vydávat správní úřad o nárocích z tohoto poměru autoritativní rozhodnutí, nýbrž může činiti jen prohlášení strany. Tu sluší ještě zvláště zdůraznit, že v těchto věcech nerozhodují správní úřady o soukromoprávních nárocích stran podle § 105 úst. listiny a zák. č. 217/25, takže je podle mého názoru nesporné bráti tento zákon vůbec v úvahu. Názor opačný, vyslovený nejvyšším soudem (Vážný, civ. 8053), nelze pokládati za odůvodněný. Nejsou zde dvě strany, které jsou

v rozporu o svých soukromoprávních nárocích, výjimečně přikázaných do pravomoci správních úřadů, nýbrž správní úřad je tu sám stranou; nemá tu tedy použití zák. č. 217/25 vůbec místa.

Již v § 1 mluví zákon tento o straně; z dalších ustanovení nesporně vyplývá, že zákon má na mysli spor dvou stran, o nichž (třetí) úřad rozhodl.

Jest proto žádati změnu právního názoru, vyjádřeného v rozhodnutí č. 599 Pracovního práva.

Není přece udržitelným stav, za kterého by rozhodoval autoritativním způsobem zaměstnavatel o nároku zaměstnancově.

Z rozhodnutí ve věcech pracovních.

410.

Ustanovení § 42 zákona č. 131/1931 Sb. z. a n. o příslušnosti okresních soudů platí jak pro soudní okresy, ve kterých vůbec nebudou zřízeny pracovní soudy anebo oddělení okresního soudu pro spory pracovní, tak pro soudní okresy, ve kterých budou zřízeny takové soudy anebo taková oddělení (§§ 2 a 3 vl. nař. č. 180/1931 Sb. z. a n.), dokavad tyto soudy anebo tato oddělení nezahájila svou činnost (§ 4, odst. 2., vl. nař. č. 180/1931 Sb. z. a n.). (Rozh. nejv. soudu z 3. listopadu 1952, R II 455/52. Sb. min. sprav. č. 1081.)

Odvolací soud zrušil rozsudek prvního soudu i s předcházejícím řízením pro zmatečnost a odmítl žalobu pro nepřislušnost pořadu práva, ježto vycházel z názoru, že soud první stolice nesměl jednat o žalobě, která byla podána za platnosti zákona o pracovních soudech ze dne 4. července 1951, čís. 151 Sb. z. a n., ano jde o pracovní spor ve smyslu tohoto zákona — nýbrž že měl buď žalobu odmítnouti nebo ji postoupiti příslušnému oddělení pro pracovní spory, jež sice nebylo v době podání žaloby ještě ustaveno, což prý však nevadilo, aby žaloba zůstala nevyřízena tak dlouho, až bude příslušné oddělení zřízeno.

Nejvyšší soud s tímto názorem nesouhlasí. Jde tu ovšem o spor ze služebního poměru mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem podle § 1, odst. 1., a § 2 a), zákona čís. 131/1931 Sb. z. a n., a jest správné, že tento zákon nabyl podle § 43, odst. 1., účinnosti již dnem 1. ledna 1952 a že v § 3, odst. 1 b), vládního nařízení ze dne 1. prosince 1951, čís. 180 Sb. z. a n., bylo ustanoveno, že oddělení pro pracovní spory se zřizuje též u okresního soudu ve Zlíně. Ale při tom jest dále uvážiti, že v § 4, odst. 2., vládního nařízení čís. 180/1931 Sb. z. a n., byl zároveň pověřen ministr spravedlnosti, aby teprve vyhláškou uveřejněnou ve Sbírce zákonů a nařízení určil den zahájení činnosti pracovních soudů a oddělení okresních soudů pro pracovní spory, uvedených v §§ 2 a 3. Tak se stalo vyhláškou ministra spravedlnosti ze dne 17. března 1952, čís. 44 Sb. z. a n., v níž bylo určeno mezi jinými, že oddělení okresního soudu ve Zlíně pro pracovní spory započne svou činnost až od 1. září 1952. O skutečném zřízení tohoto oddělení lze mluvit teprve od doby, kdy může započítati svou činnost, do té doby ho nebylo a od té doby nemohly u něho býti zahájeny a projednávány pracovní spory. Zákonodárce však pamatoval i na to, aby spory uvedené v §§ 1 a 2 zákona čís. 131/1931 Sb. z. a n., mohly býti zahajovány a projednávány také v přechodné době od 1. ledna 1952 až do skutečného zřízení pracovních soudů a oddělení okresních soudů

pro pracovní spory, a stalo se opatření pro tuto přechodnou dobu tím, že se v § 42 všeobecně stanoví, že tyto spory, pokud není pro soudní okres zřízen pracovní soud anebo oddělení okresního soudu pro spory pracovní, náležejí k věcné příslušnosti okresních soudů a že o místní příslušnosti okresních soudů platí v těchto případech ustanovení § 3. Všeobecný doslov § 42 a zejména slova »pokud není zřízen« svědčí o tom, že v něm jest stanoven předpis o věcné příslušnosti okresních soudů nejen pro soudní okresy, ve kterých nebudou vůbec zřízeny pracovní soudy ani oddělení pro spory pracovní, nýbrž — pro uvedenou již přechodnou dobu — také pro ony soudní okresy, v nichž pracovní soudy neb oddělení okresních soudů pro pracovní spory sice zřízeny býti mají, ale dosud svou činnost zahájiti nemohly. Nelze se přece důvodně domnívati, že by zákonodárce zamýšlel v poměrně dlouhé přechodné době od 1. ledna 1952 až do skutečného zřízení pracovních soudů a oddělení okresních soudů pro pracovní spory ponechat zaměstnance s jejich nároky z poměru pracovního, služebního a učebního bez potřebné ochrany soudní, když jinak poskytuje takovým sporům pro jejich povahu výhodu urychleného řízení. (Viz na př. § 224, čís. 7 c. ř. s., v doslovu zákona čís. 25/1928 Sb. z. a n.) Není proto správným názor odvolacího soudu, že soud první stolice měl buď žalobu odmítnouti nebo postoupiti oddělení pro pracovní spory a ponechat ji nevyřízenou tak dlouho, až toto oddělení bude zřízeno. Ježto žaloba byla podána dne 18. března 1952, tedy v mezidobí mezi 1. lednem a 1. zářím 1952, byl podle § 42, zákona čís. 131/1931 Sb. z. a n., pro tento spor věcně i místně příslušným dovolaný soud ve Zlíně, jehož příslušnost nebyla žalovanou firmou brána v odpor a který také rozhodl o žalobě věcně rozsudkem ze dne 13. července 1952, vydaným dříve, než u něho bylo skutečně zřízeno oddělení pro pracovní spory.

411.

Členové závodního výboru smějí býti vysazeni jen se souhlasem rozhodčí komise. Nález rozh. kom. v Trnavě z 19. IX. 1932, čj. Rk 6/32.

Nesporné je mezi stránkami, že člen záv. výb. bol vysazený z práce od 12. do 17. sept. 1932.

Záv. výbor proti tomuto podal závčas sťažnosť a tvrdí, že sa toto stalo proti zákonným predpisom, pretože vysadenie sa mohlo stať len za súhlasu rozhodčej komisie.

Riaditeľstvo závodu navrhlo, aby sťažnosť ako bezpodstatná bola zamietnutá, tvrdiac, že tu nejde o prepustenie člena z. v., ale iba len o to, že pre nedostatok práce táto sa obmedzila

takým spôsobom, že sa zaviedla práca turnusová.

Pri prevedenom dokazovaní osvedčil sa zástupca závodu, že ovšem každý vysadený robotník je po tú dobu aj vyhlásený z nemocenskej pokladnice.

S ohľadom na nálezy Najv. spr. súdu zo dňa 24. júna 1924, č. 11.428 a 11.500, rovná sa vysádzanie členov z. v. z práce, ktoré zjavuje člena nároku na mzdu, svojimi účinkami k prepusteniu a vyžaduje súhlasu rozh. komisie a aj v páde obmedzenia výroby je k prepusteniu člena z. v. treba súhlasu rozhodčej komisie.

V danom prípade je nesporné, že riaditeľstvo závodu takéhoto súhlasu ani nežiadalo a vysadilo člena z. v. bez ďalšieho z práce.

S ohľadom na to, že vysadený člen z. v. bol aj odhlásený z povinného poistenia v nem. poisťovni v T., musela rozhodčia komisia mať za to, že tu neide len o turnusovú prácu, kde by robotník len na prierodnú dobu a následkom nedostatku práce bol poslaný na bezplatnú dovolenú, ba naopak má za to, že závody ani nechcú platiť nemoc. príspevky po dobu vysadenia a ponevác by sa tak bezpodmienečne muselo, keďže nestúpením dovolenej sa neprerušuje povinné poistenie, musí mať rozh. komisia za to, že závisí od dobrej vôle a od slušnosti riaditeľstva závodu, jestli toho ktorého robotníka po jednotýdennej dovolenej zase chcú vziať späť do roboty a ponevác závody ani nevidia, že v tomto smeru zabezpečily robotníctvu voľákym spôsobom jeho nároky, rozhodčia komisia musela mať za to, že prijatie robotníka po vypršaní jedného týždňa znamená uzavretie nového služobného pomeru za podmienok možná aj iných než za tých, ktoré boly stanovené prv.

Následkom toho musela rozhodčia komisia opatrenie závodu ako nezákonné zrušiť a závody mali podať žiadosť o súhlas k vysadeniu na rozh. komisiu.*)

412.

Washingtonská smlouva (č. 80/1922 Sb. z. a n.) neplatí na území čs. státu. (Rozh. nejv. soudu z 12. října 1952, č. Rv IV 309/52.)

Mylný je právní názor nižších stolic, že na území čs. státu je platným právem i smlouva Washingtonská uveřejněná ve Sbírce z. a n. pod č. 80/1922.

Tomu tak není, smlouva tato, jak již zevrubně vyloženo v rozhodnutí nejv. soudu č. 9977**) Sb. z. a n. a Úř. sb. č. 588, neplatí na území čs. státu, právem tu platným o práci přes čas jen zákon č. 91/1918, jenž zasahuje veškeré druhy práce a osoby v ní zúčastněné, a i ty, které čl. 2 a) Washingtonské smlouvy vylučuje z dosahu zákonné ochrany, totiž ředitelé a dohlizitele v závodech průmyslových a ty, kdož jsou na místech vyžadujících zvláštní důvěry zaměstnavatelovy.

Z uvedeného důvodu se také odůvodnění, opírající se o řečený mylný právní názor — platnost smlouvy Washingtonské č. 80/1922 — z napadeného rozsudku vylučuje.

*) Srov. k tomu nálezy nej. spr. soudu Boh. A 3808 a 3809 (v »Prac. právu«, roč. III., str. 69): Vysazení z práce člena závodního výboru bez nároku na mzdu jest klásti na rovně propuštění jeho z práce: následkem toho smí takové vysazení býti provedeno jen se souhlasem rozhodčí komise podle § 12 zák. o závodních výborech.

**) Srv. č. 185 sb. Pracovního práva.

413.

O mezích kompetence rozhodčí komise ve sporech o »vysazení z práce« členů závodního výboru. Nález nejv. správ. soudu z 21. IX. 1932 č. 7050, Boh. A 10.016.

Dělnický závodní výbor podal u rozhodčí komise podle zákona o závodních výborech stížnost proti tomu, že správa závodu vysadila členy a náhradníky závodního výboru z určitých, ve stížnosti uvedených dnech z práce, a navrhl, aby rozhodčí komise jednak uznala, že správa závodu tímto postupem porušila § 22 zákona o závodních výborech, jednak aby v důsledku toho prohlásila řečené vysazení členů a náhradníků záv. výboru za neplatné.

Rozhodčí komise po ústním projednání věci nař. nálezem stížnosti závodního výboru vyhověla a vysazení členů a náhradníků závodního výboru jako nezákonné zrušila. V odůvodnění svého nálezu uvedla rozhodčí komise, že § 22, odst. 2., zákona o záv. výborech stanoví, že správa závodu nesmí zaměstnance omezovati v činnosti jejich jakožto členů záv. výboru, zejména, že nesmí je propustiti bez souhlasu rozhodčí komise. Vysazení z práce je podle náhledu rozhodčí komise totožným s propuštěním z práce, neboť vysazenému z práce nevyplácí se mzda a zaměstnavatel dosahuje tímto opatřením téhož výsledku jako propuštěním, ušetří totiž při nedostatku zakázek na výrobních nákladech. Proto i vysazení členů záv. výboru z práce může se státi jen se souhlasem rozhodčí komise. Námitku zaměstnavatelky, že mezi správou závodu a závodním výborem byla uzavřena dohoda o tak zv. turnusové práci, a že ve smyslu této dohody je i vysazení členů záv. výboru z práce přípustno, vyřídila rozhodčí komise v ten smysl, že záv. výbor dohodě odporuje, následkem čehož dohoda ona přestává býti smlouvou a není právně závaznou.

Soudní stížnost Poldiny hutí proti tomuto rozhodnutí podává namítá nejprve po stránce procesní, že stížnost záv. výboru k rozhodčí komisi obsahovala jen jediný petič. ú. j., aby vysazení z práce členů a náhradníků záv. výboru bylo zrušeno. Ponevadž však o petitu tohoto obsahu není rozhodčí komise příslušná rozhodovati, měla stížnost záv. výboru býti bez meritorního vyřízení pro nepřislušnost rozhodčí komise odmítnuta.

Než, tato námitka stěžovatelka nemá opory ve správních spisech. Záv. výbor nedomáhal se ve své stížnosti jen zrušení uvedené dispozice zaměstnavatelky, nýbrž navrhl také, aby rozhodčí komise vyslovila, že vysazením členů a náhradníků z práce porušen byl § 22 zák. o záv. výborech, a k tomuto výroku je rozhodčí komise podle odst. 1. § 22 a § 26 cit. zák. příslušnou (srov. Boh. A 3808/24). Nález. rozhodčí komisi vdaný, nekryje se ovšem slovně s tímto petitem záv. výboru, avšak výrok její, že stížností záv. výboru se vyhovuje, nelze v souvislosti s petitem záv. výboru rozuměti jinak, než že rozhodčí komise našla právem, že vysazení členů a náhradníků záv. výboru z práce bez souhlasu rozhodčí komise přiči se ustanovení § 22, odst. 2., zákona o záv. výborech. Výrokem tímto nepřekročila však rozhodčí komise ani zákonných hranic své příslušnosti, ani petitu ve stížnosti závodního výboru vzneseného.

Rozhodčí komise však, rozhodujíc o druhém z obou petič. obsahovaných ve stížnosti záv. výboru, také vyslovila, že vysazení členů a náhradníků záv. výboru se jako nezákonné zru-

šuje. Tato část jejího výroku ovšem vybočuje z mezí příslušnosti příkázané rozhodčí komisí v § 26 zák. o záv. výborech, neboť rozhodčí komise tím přímo zasáhla do soukromoprávního poměru mezi zaměstnavatelkou a jejími zaměstnanci, k čemuž však podle zákona příslušnou není (srov. Boh. A 3808/24). Bylo proto tuto část nař. rozhodnutí zrušiti podle § 7 zákona o ss.

Pokud jde o výrok, že vysazením členů a náhradníků závodního výboru porušen byl § 22 zák. o záv. výborech, vychází žal. rozhodčí komise z právního názoru, že dohoda uzavřená mezi správou závodu a záv. výborem o tak zv. turnusové práci, které se st-llka dovolává, přestala být následkem odporu závodního výboru smlouvou a není proto právně závaznou. V důsledku tohoto právního názoru zabývala se žal. rozhodčí komise otázkou, zdali vysazení člena záv. výboru z práce v určitých dnech bez nároku na mzdu na tyto dny, sluší klásti na rovně propuštění z práce ve smyslu § 22, odst. 2., zákona o záv. výborech a zodpovědět otázku tuto kladně, uznala, že vysazení toto příčí se zákonnému předpisu právě uvedeného, ježto správa závodu nevyžádala si k tomu souhlas rozhodčí komise.

Záleží tedy v první řadě na tom, zdali právní názor žal. rozhodčí komise o právní bezúčinnosti dohody, uzavřené mezi správou závodu a záv. výborem o tak zv. turnusové práci, lze uznati správným; neboť kdyby dohoda tato byla platná a právně účinná, nebylo by možno vysazení zaměstnanců ve smyslu ujednaného pracovního turnusu považovati za propuštění z práce ve smyslu § 22, odst. 2., zák. o záv. výborech, nýbrž jevílo by se jednalo jako pouhá modalita pracovního poměru, odpovídající dohodě ujednané mezi záv. výborem a správou závodu. Žal. rozhodčí komise nepopírá, že řečená dohoda o turnusové práci byla platně uzavřena, a mezzituje také žádné okolnosti, jež by platnému ujednání této dohody stály v cestě, takže nss. neměl příležitosti zabývat se touto otázkou. Žal. rozhodčí komise uznala však nicméně dohodu za právně nezávaznou, a to z jediného důvodu, že jí »závodní výbor odporuje«.

Platně uzavřená smlouva může však pozbýti právních účinků jen některým ze způsobů, jimiž se uzavřená smlouva rozvazuje. Žal. rozhodčí komise mezjistila však žádné skutečnosti, která by byla s to, aby dohoda o tak zv. turnusové práci mezi záv. výborem a závodní správou nesporně ujednanou rozvázala. Pouhé faktum, že jeden z kompaciscentů dohodě odporuje, nelze uznati za skutečnost smlouvu rozvazující, ledaže snad bylo kompaciscenty smlouveno, že každý z nich může od smlouvy kdykoli ustoupiti; že však takovéto ujednání bylo mezi záv. výborem a záv. správou učiněno, žal. úřad mezjistil.

Po těchto úvahách nemohl nss. uznati správným právní názor žal. rozhodčí komise, že dohoda o tak zv. turnusové práci není právně závaznou, porěvadž jí záv. výbor odporuje, a musil proto nař. rozhodnutí, jež na tomto nesprávném názoru spočívá, zrušiti pro nezákonnost.

Následkem toho neměl nss. příčiny zkoumati, zdali vůbec, a po případě za kterých předpokladů bylo by možno vysazení z práce, třebaže se vztahuje jen na určité dny v týdnu neb v měsíci, a třebaže vysazeným za ostatní dny pracovní dostává se smlouvené mzdy, klásti na rovně »propuštění« z práce ve smyslu § 22, odst.

2. zákona o záv. výborech, neboť otázka tato vzešla by teprve tehdy, kdyby bylo jisto, že konkrétní vysazení z práce, které je na sporu, není jen pouhou modalitou poměru pracovního v rámci ujednané smlouvy pracovní.

414.

I. Pro spory firmy s jejím zástupcem na provisi, jenž je samostatným obchodníkem, najmě o pohledávky z neoprávněných inkas a z prodeje zboží zákazníkovi nepřevzatého, jest příslušný obecný soud, nikoliv živnostenský soud.

II. Nárok zjednatel na zaplacení peněžité částky, vybývající v jeho prospěch ze smlouvy jednatelské, jehož správnost jednatel po provedení vyúčtování výslovně (před sporem a pak i za sporu) uznal a zavázal se pohledávku odpracovati, nepromlčuje se podle § 1486, čís. 1, ani podle § 1486, čís. 5 obč. zák., nýbrž podléhá třicetiletému promlčení podle § 1479 obč. zák. Rozh. nejv. soudu z 24. VI. 1932, Rv I 789/31, Věž. obč. 11.794.

Žalovaný byl zástupcem na provisi u firmy G. žalobou, o níž tu jde, domáhal se na něm žalobce (majitel firmy G.) zaplacení 4478 Kč, tvrdě, že žalovaný za své činnosti pro firmu G. obdržel stále zálohy na provise, že však mimo to inkasoval od zákazníků různé pohledávky a peníze si ponechal a že prodal zboží dané zákazníkovi k dispozici a výtěžek si ponechal, takže vybývala ve prospěch žalobce žalovaná částka. Žalovaný vznesl proti žalobě mimo jiné námitku věcné nepřislušnosti, tvrdě, že věc patřila před živnostenský soud. Procesní soud první stolice zamítl námitku věcné nepřislušnosti a uznal podle žaloby. Odvolací soud napadený rozsudkem motvrdil a uvedl co do věcné přislušnosti soudu v důvodech: Odvolatel sice vytká, že první soud neprávem uvedl v napadeném rozsudku jako nesporné, že žalovaný měl s firmou G. ujednáno jen provisi za obchody jím skutečně pro firmu získané, že neměl plat ani diety a že po celou dobu úmluvy nebyl přihlášen firmou ani k nemocenskému a pensijnímu pojištění, a dále, že žalovaný v úplné téměr poměru současně s vedením firmy G. pracoval ještě pro dvě jiné firmy, ježto okolnosti tyto nebyly žalující ani předneseny ani jako nesporné doloženy. Než odvolatel přehlídá, že sám, byv jako stroma slyšena seznal, že byl u firmy G. zaměstnán jako zástupce na provisi, že neměl nárok ani na plat, ani na diety, ani na nemocenské neb pensijní pojištění, a že vedle této firmy měl zastoupení dvou jiných firem, u nichž stejně pracoval. Jest proto výtka v tom směru prvnímu soudu činěná úplně bezpodstatnou. A je-li tomu tak, je správný závěr prvního soudu, že žalovaný nebyl zaměstnancem firmy G., nýbrž samostatným obchodníkem. Mimo to první soud zjistil, že žalovaná pohledávka vznikla z neoprávněných inkas a z prodeje zboží zákazníkovi nepřevzatého. Jest tudíž k rozhodnutí rozepře mezi ním a žalující stromou příslušný obecný soud žalovaného, nikoliv soud živnostenský.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvodv: Dovolatel má za to, že je tu zmatečnost podle §§ 477, čís. 3, a 503, čís. 1 a ř. s., ježto k projednání a k rozsouzení této rozepře je výlučně příslušný živnostenský soud po rozumu §§ 1. 3 a 4d), zákona ze dne 27. listopadu 1896, čís. 218 ř. zák. Než nižší soudy správně dovodily ze zjištěných skutečností, že žalovaný nebyl zaměstnancem žalobcovým, nýbrž samostatným obchodníkem, takže příslušnost živo-

stenského soudu po rozumu uvedených zákonných ustanovení není dána. Vadnost odvolacího řízení spatřuje dovolatel v tom, že odvolací soud neodstranil vadu sběhlou prý již v řízení před první stolicí a záležející v tom, že první soud nerozhodl o změně žalobního důvodu, ač žalovaný se proti této změně ohradil. Než o změně žalobního důvodu nemůže být řeči, neboť již v žalobě se domáhal žalobce zaplacení peněžité částky vybyvající v jeho prospěch ze smlouvy jednatele mezi stranami uzavřené, jejíž správnost žalovaný uznal již před sporem a zavázal se pohledávku tu odpracovati a za sporu žalobce této své žádání nezměnil, nýbrž jen blíže opodstatnil. Pokud pak žalobce při řízení, jež po nastalém klidu opět bylo zahájeno, uvedl, že žalovaný také za sporu uznal zažalovanou pohledávku a zavázal se ji odpracovati, tedy tímto uznáním nedošlo a nemohlo ani dojít ke změně právního důvodu pohledávky již před tím uznané. Jde proto jen o to, zda je opodstatněna s hlediska dovolacího důvodu nesprávného právního posouzení věci (§ 505, čís. 4 c. ř. s.) uplatňovaná námítka pre-

mlčení zažalované pohledávky. Žalovaný má za to, že pohledávka ta je promlčena podle § 1486, čís. 1 obč. zák., pokud se týká § 1486, čís. 5 obč. zák., ježto žalobcem nebylo, jak to vyžaduje § 1497 obč. zák., ve sporu náležitě pokračováno, ano řízení bylo ponecháno v klidu dne 15. října 1926 a dříve dne 10. září 1929 byl učiněn žalobcem návrh na pokračování v řízení. Než ani ustanovení § 1486, čís. 1 obč. zák., ani ustanovení § 1486, čís. 5 obč. zák., zde nepadají, neboť se nežaduje pohledávka za provedené práce po rozumu § 1486, čís. 1 obč. zák., ani úplata ze služební smlouvy osob v § 1486, čís. 5 obč. zák. jmemovaných, nýbrž žalobce se domáhá žalobou na žalovaném zaplacení peněžité částky vybyvající v jeho prospěch ze smlouvy jednatele, kterou se žalovaný byl uzavřel, jejíž správnost, jak zjištěno, žalovaný po provedeném vyúčtování výslovně již před sporem a pak i za sporu uznal a zavázal se pohledávku tu odpracovati. Nárok takový však podléhá promlčení třicetiletému podle § 1479 obč. zák., takže je lhostejno, zda žalobce ve sporu náležitě pokračoval čili míc.

Z rozhodnutí ve věcech sociálně pojišťovacích.

415.

I. Pojistná povinnost dělníků a závodových úředníků není vyloučena již tím, že ten či onen dělník nebo úředník ve svém konkrétním zaměstnání není vydán nebezpečí úrazu - II. Pouhá hospodářská souvislost není podstatným znakem pojmu »zařízení k závodu náležejícího« a nemůže sama o sobě založiti pojistnou povinnost podle § 1, odst. 1. úraz zák. Nález nejv. správ. soudu z 24. XI. 1931, č. 14.259. Boh. A 9515.

Ad I. Nař. rozhodnutí je po stránce právní založeno na ustanovení § 1, odst. 1. zák. o úrazovém pojištění z 28. prosince 1887, č. 1 ř. z. r. 1888, podle něhož jsou podle ustanovení tohoto zákona pojištění proti následkům úrazů přiházejících se při provozování podniků všichni dělníci a závodoví úředníci, zaměstnaní v továrnách a hutích, v dolech na nerosty vyhraněné, v loděnicích a lomech, jakož i v zařízeních náležejících k těmto podnikům...

Podle znění tohoto ustanovení je zákonným předpokladem pojistné povinnosti dělníků a závodových úředníků, o něž jde, toliko skutečnost, že jsou zaměstnaní v závodech tam vyjmenovaných aneb v zařízeních k nim náležejících. Jinakých podmínek úrazový zákon v odst. 1. § 1 nestanoví. Z toho jde, že pojistná povinnost dělníků a závodových úředníků po rozumu právě cit. ustanovení zákona nemůže býtí zvrácena tím, že ten neb onen dělník neb závodový úředník ve svém konkrétním zaměstnání snad vůbec není vydán nebezpečí úrazu. Úrazový zákon stanoví ze zásady kolektivního pojištění, vyslovené v § 1, toliko jedinou výjimku v odst. 4. § 1 ohledně polních a lesnických podniků hospodářských, v nichž se užívá silostroje k podnikovému zařízení náležejícího a kde toliko určitý počet dělníků a závodových úředníků je vydán nebezpečí s veškerou strojní prací spojenému; neboť zde omezuje pojistnou povinnost na osoby tomuto nebezpečí vydané.

Z toho, co bylo již shora všeobecně řečeno, že pojistná povinnost po rozumu § 1, odst. 1. úraz. zák., závisí toliko na faktu zaměstnání v některém ze závodů tam vyjmenovaných neb v zařízeních k nim náležejících, podává se

dále, že jest rovněž bez právního významu okolnost, že by dělníci a závodoví úředníci, kteří jsou v určité součásti některého z vyjmenovaných podniků aneb v určitém zařízení k nim náležejícím zaměstnaní a o jejichž pojistnou povinnost jde, po právu nebyli podrobeni pojistné povinnosti, kdyby ona součást neb ono zařízení bylo provozováno mimo rámec nynějšího celku, samostatně jako zvláštní podnik. Stejně nezáleží s vytčeného hlediska na tom, zdali by ten který podnik mohl býtí bez závady provozován i bez oné konkrétní součásti, aneb bez onoho konkrétního zařízení, o něž jde. Konečně nemůže na pojistné povinnosti, založené v cit. ustanovení § 1, odst. 1. úraz. zák., nic měniti okolnost, že snad ona konkrétní součást neb ono konkrétní zařízení právně patří k jinému podniku nežli ostatní jeho součásti, neboť rozhoduje tu toliko skutečnost, který podnik oné části neb onoho zařízení fakticky užívá; z jakého právního titulu se tak děje, je lhostejno.

Ad II. Souvislost hospodářská není podstatným kritériem pojmu »zařízení k závodu náležejícího« a nemůže sama o sobě založiti pojistnou povinnost ve smyslu § 1, odst. 1. úraz. zák. Podle stále judikatury nejv. správ. soudu (srov. na př. nál. Budw. 1184 A, 10.967 A, 12.021 A, Boh. A 8788/30*), rozuměti je řečeným zařízením jen takové, které s určitým podnikem je v nedílné spojitosti, při čemž však nezáleží na místní poloze, tak že s ním tvoří technickou jednotku.

Stížnost míní, odvolávajíc se na »Vysvětlivky«, příl. A, k min. nař. č. 35/1888 ř. zák. (§ 1, č. 3, odst. 5. a 6.), že dalším zákonným předpokladem jest i místní souvislost zařízení s hlavním závodem, přehlíží však, že dovolané ustanovení — nehledíc ani k tomu, že nejde o ně-

* Podle ustálené judikatury nss, jakož i ss, pokládáti sluší za podnik po rozumu § 1 úraz. zák. souhrn všech prací a činností, které slouží k docelení jednotného účelu podnikového. Při tom nezáleží na místní poloze jednotlivých provozoven o sobě, nýbrž jen na tom, aby jednotlivé provozovny, třebaž od sebe úplně oddělené, navzájem činily nejen hospodářský, nýbrž i technicky jednotný celek (Budw. 6272, 5111, 6677, 10.300, 10.967, 11.111 A, Boh. 278/19, 1138/22, 5876/16, 8788/30).

jakou závaznou normu, nýbrž jen o projev právního mínění, určeného pro podnikatele — na dnešní spor nepřípadá, protože cit. místo »Vysvětlivek« vztahuje se na předpis § 1, odst. 3. úraz. zák., který pojí pojistnou povinnost na předpoklad používání parních kotlů a hnacích přístrojů, nemá však významu pro posouzení sporné otázky, zda jde o zařízení náležející k cukrovaru ve smyslu 1. odst. § 1 úraz. zák., tedy bez ohledu na to, zdali se v závodě neb v zařízení používá strojů.

416.

Přiměřeným »výdělečným« zaměstnáním vdovy, která se dosud nezaměstnávala jinak, než obstaráváním domácnosti, není jen obstarávání domácnosti, nýbrž jakákoliv práce, přiměřená vdově po dělníku. Rozsudek v. p. s. z 30. III. 1932, č. j. Cpo 84/32-1.

Přiměřeným »výdělečným« povoláním žalobkyně ve smyslu § 114/2 nebylo by pouhé obstarávání domácnosti, třeba se za živa svého muže jinak nezaměstnávala. Neboť podle § 114, odst. 2., při posuzování invalidity vdovy pojištěnce nesejde na jejím »dosavadním povolání« (a contrario při invaliditě pojištěnce podle § 109, odst. 2.), nýbrž m. j. na dosavadním životním postavení.

Soud odvolací bere souhlasně s prvním soudem za prokázano, že nemoc a tělesné vady žalobkyně jí nebrání, aby si nemohla práci přiměřenou vdově po dělníku vydělati aspoň jednu třetinu toho, co zdravá žena dělníka obvykle si vydělává.

417.

Je vadou řízení, rozhodl-li pojišťovací soud o tom, zda je žalobce invalidní, v podstatě jen na základě lékařských posudků žalovaného pojišťovacího ústavu. Usnes. v. p. s. v Praze 30. III. 1932, č. j. Cpo 1074/31-1.

Nesporno je, že žalobkyně utrpěla dne 28. října 1929 podnikový úraz a požívá od úrazové pojišťovny dělnické úrazový důchod měsíčních 50 Kč 30 h.

Sporno je, zdali žalobkyně jest invalidní ve smyslu § 109, odst. 2., poj. zák. č. 221/24 Sb., totiž pro nemoc, nebo jiné vady tělesné nebo duševní nemůže vydělati ani třetinu toho, co tělesně a duševně zdravá zaměstnankyně téhož druhu s podobným výcvikem v témže obvodu obvykle vydělává.

Rozhodná je tudíž průměrná mzda dělnice téhož druhu, nikoli mzda, kterou žalobkyně v určitém služebním poměru naposled si vydělávala. Otázku, zdali žalobkyně jest invalidní v naznačeném smyslu, lze spolehlivě řešiti toliko na základě odborných lékařských vědomostí.

Pro rozhodnutí, zdali zažalovaný nárok na invalidní důchod podle poj. zákona č. 221/24 Sb. je důvodem po právu, je právně bezvýznamné, že žalobkyně požívá důchodu podle právních předpisů v úrazovém pojištění dělníků. Tato okolnost vedle § 126 poj. zák. může míti pouze vliv na výši invalidního důchodu. Neodpovídá zákonu, soudí-li první soud, že žalobkyně může si vydělati více než třetinu mzdy zdravé dělnice, poněvadž do této třetiny dlužno prý započísti řečený úrazový důchod. To vyplývá ze slova »nemůže prací..... vydělati« (§ 109, odst. 2., poj. zák.).

První soud o tom, zdali žalobkyně jest invalidní, rozhodl v podstatě na základě lékařských posudků žalovaného pojišťovacího ústavu, které ztrátu výdělečné schopnosti žalobkyně oceňují na 50 proc. Lékařské vysvědčení dr. P., žalobkyni předložené, je neurčité.

Vrchní pojišťovací soud shledává vadu řízení v I. stolici hlavně v tom, že první soud neustanovil z úřední moci (§§ 182, 185, č. 4, 431 c. ř. s., § 225, odst. 1., poj. zák.) nestranného soudního lékařského znalce o tom, v jakém stupni výdělečná schopnost žalobkyně pro nemoc nebo jiné tělesné vady je snížena.

418.

Obecní příplatek ke státní starobní podpoře vyměřiti je z částky 500 Kč, resp. 300 Kč jako jediné rozhodného základu pro jeho vyměření, i když na státní starobní podporu byla započtena hodnota jiného zaopatření. Nález nejv. spr. soudu z 2. IV. 1932, č. 9251/30, »Právník«, str. 376/1932.

Okresní úřad v P. přiznal M. T. státní starobní podporu 260 Kč ročně, započítav podle § 3 zákona č. 43/1929 Sb. z. a n. na státní starobní podporu, činící ročně 500 Kč, hodnotu zaopatření od syna ve výši 240 Kč. Zároveň vyměřil podle § 4 cit. zákona obecní příplatek 15 proc. z částky 500 Kč, t. j. 75 Kč ročně. Proti výměře obecního příplatku podala obec P. odvolání, tvrdíc, že obecní příplatek vyměřiti jest procentuálně z částky starobní podpory, již podporovaná od státu skutečně dostává. Proti zamítavému rozhodnutí zemského úřadu v Praze podala obec stížnost k nejvyššímu správnímu soudu, jenž stížnost zamítl, jako bezdůvodnou.

Z odst. 1., § 4 zák. č. 43/1929 Sb. z. a n., plyne zcela jasně a nepochybně, že početním základem pro vyměření příplatku obce je vždy částka 500 Kč, resp. 300 Kč (je-li podpora přiznána dvěma osobám, žijícím ve společné domácnosti) a jen z nich se vypočte tento příplatek, jehož výše řídí se počtem obyvatelů obce, o kterou jde. Výhody, kterou zákon dává státu pro snížení státní starobní podpory jím vyplácené za předpokladů uvedených v § 5, odst. 3., nemůže se stěžující obec úspěšně dovolávat také pro snížení svého příplatku, poněvadž znění odst. 1., § 4., to vylučuje a v žádném jiném ustanovení zákona není opory pro opačné stanovisko.

419.

K nabytí nároků na výbavné podle pensijního zákona stačí, aby pojištěnka dokonala 30 příspěvkových měsíců před výstupem z pojištění, nikoli však současně do uzavření sňatku. Rozsudek vrch. poj. soudu z 16. II. 1932, č. j. Cpo 1078/31.

Zákon č. 89/1920 Sb. z. a n., kterým se mění některá ustanovení zákona o pensijním pojištění ustanovil v § 25, odst. 1., že zanikne-li pojištění povinné (pojištění dobrovolné tu nepřichází v úvahu) z kteréhokoli důvodu, kromě případu nápadu renty invalidní nebo starobní, a zůstane-li pak vystoupilý pojištěnec aspoň po 6 měsících bez zaměstnání povinného pojištěním, má nárok, aby mu byla vrácena část skutečně zaplacených premií bez úroků, po případě celé premie, nejvýše však premiová reserva, šlo-li o pojištění před platností tohoto zákona a pře-
vysouvaly-li započitatelné požitky Kč 7200.—.

Odst. 2 cit. paragrafu stanovil dále, že osobám ženského pohlaví, které vejdou v manželství

ve dvou letech po výstupu z pojištění nebo vystoupí z pojištění ve dvou letech po uzavření sňatku, doplní se částky premií, na jejich vrácení mají podle předchozího ustanovení nárok, na 80% premií za ně skutečně zaplacených.

Odst. 7. téhož paragrafu pak stanoví, že nárok na vrácení premií zanikne, nebyl-li u příslušného nositele pojištění uplatněn do tří let po zániku pojištění nebo před dřívějším opětným vstupem do pojistné povinnosti.

Podle těchto ustanovení bylo pojištěnce, vystoupilé ze zaměstnání, podléhající pojistné povinnosti, vráceno 80% premií skutečně za ně zaplacených, když se vdala nejdéle do dvou roků, buď před výstupem nebo po výstupu z pojištění, když po výstupu z pojištění zůstala po 6 měsících bez zaměstnání povinného pojištěním a když nárok na vrácení premií uplatnila do tří let po zániku pojištění nebo před dřívějším opětným vstupem do pojistné povinnosti.

Dne 6. března 1929 byl publikován ve Sbírce zákonů a nařízení zákon č. 26/1929, který podle § 198 nabyt účinnosti dnem 1. ledna 1929, a podle jehož § 197 pozbyla dnem účinnosti předpisů tohoto zákona platnosti ustanovení dosavadních právních předpisů, upravujících stejné předměty jako tento zákon, pokud nejsou tímto zákonem výslovně dále zachovány v platnosti nebo se z něho jinak nepodává, zejména ustanovení zákona č. 1/1907 ř. z., ve znění, upraveném čís. nař. č. 153/1914 ř. z. a zák. č. 89-1920 Sb. z. a n.

Z řečeného plyne, že zákon č. 26/1929 Sb. z. a n., přiznává výbavné bývalým pojištěnkám, jež splnily předpoklady, stanovené v § 195, odst. 2., navázal na zrušené ustanovení § 25, odst. 2., zák. č. 89/1920 Sb. z. a n., podle něhož nárok na vrácení 80% premií za ně zaplacených příslušel pojištěnkám, jež se vdaly během dvou let buď před výstupem nebo po výstupu z pojištění. Ustanovení o době uzavření sňatku, obsažené v novém zákoně, koresponduje s ustanovením o téměř předmětu, obsaženém ve starém zákoně. Slova § 185, odst. 2., zák. č. 26/1929 Sb. z. a n., »jestliže se provdaly v posledních dvou letech před účinností tohoto zákona«, jsou pouze jiným vyjádřením slov v § 25, odst. 2., zákona č. 89/1920 Sb. z. a n., »které vejdou v manželství ve dvou letech po výstupu z pojištění nebo vystoupí z pojištění ve dvou letech po uzavření sňatku.«

Slovy v § 185, odst. 2., zák. č. 26/1929 Sb. z. a n., shora uvedenými, vyznačuje se, které z pojištěnek, provdávších se v mezidobí, ustanoveném v § 25, odst. 2., zák. č. 89/1920 Sb. z. a n., jsou účastny výhody poskytnuté novým zákonem bývalým pojištěnkám, vystoupilým z pojištění v druhé polovině r. 1928.

Nestanoví se však současně, že jest třeba, aby sňatek předcházel výstup z pojištění, naopak, může následovat výstup z pojištění, aniž jest třeba, aby bylo dokonáno 30 příspěvkových měsíců do uzavření sňatku.

Z vývoje, kterým došlo k ustanovením § 185, odst. 2., zák. č. 26/1929 Sb. z. a n., tudíž plyne, že tento předpis nutno vykládati v souvislosti s předpisem § 25, odst. 2., zák. č. 89/1920 Sb. z. a n.

Již podle tohoto (starého) zákona nebyl pojištěným případem, t. j. okolností, na základě kterých vzniká nárok, sňatek sám o sobě, nýbrž spolu se sňatkem také zánik pojistného poměru a bylo lhostejno, v jakém pořadí obě tyto skutečnosti nastaly.

V tomto směru nový zákon změny nezamýšlel, chtěl je odškodnit staropojištěnky, je-

žichž nárok za starého zákona nevznikl, ježto za jeho působnosti nesplnily další náležitosti § 25, odst. 1., starého zákona, totiž šestiměsíční nezaměstnanost. I doslov § 185, odst. 2., nového zákona jasně tomu nasvědčuje, že pojištěný případ i nadále se skládá z uvedených dvou složek: sňatku a zániku pojištění, a to v kterémkoliv pořadí.

Pro zánik pojištění stanovena lhůta od 1. července do 31. prosince 1928, pro sňatek lhůta od 1. ledna 1927 do 31. prosince 1928.

Je tudíž možné vystoupení z pojištění po sňatku a naopak.

Z toho však plyne, že další podmínka § 185, odst. 2., nového zákona, totiž získání 30 příspěvkových měsíců, musí býti dána, až nastaly obě složky pojistného případu, tedy jak výstup z pojištění, tak i sňatek. S tím souvisí i doslov § 185, odst. 2., porovnáme-li jej se zněním § 35 pens. zákona. V posléze uvedeném ustanovení jest jasně řečeno, že čekací doba (60 měsíců) musí sňatku předcházeti. Je to také přirozeno, poněvadž tu není výstup z pojištění složkou pojistného případu.

Jinak § 185, odst. 2., tu praví prostě: »které získaly aspoň 30 příspěvkových měsíců«, ne snad »které získaly do sňatku 30 příspěvkových měsíců.«

Tomuto výkladu není na úkor, že § 185 dovolává se v odst. 2. odstavce 1. Zařazení slov »podle odst. 1.« za slovem výbavné svědčí o tom, že jen co do výše výbavného je směrnatým § 185, odst. 1., nikoliv co do zákonných podmínek nároku. Jinak by slova podle odst. 1. zřejmě byla za slovem »náleží« nebo za slovem »nárok«.

Stačí tudíž k nabytí nároku na výbavné podle § 185, odst. 2., zákona č. 26/1929 Sb. z. a n., aby pojištěnka dokonala 30 příspěvkových měsíců před výstupem z pojištění, nikoliv však současně do uzavření sňatku.

420.

Bezmocnost podle § 23 pens. zák. jest trvalou, jestliže podle stavu lékařské vědy se nedá odstraniti, však jest a podle lékařské prognosy může zůstat ve svém celku zjevem konstantním a kterou lze konservativní léčbou v tom stadiu po delší dobu udržeti, Rozs. vrch. poj. soudu z 27. VI. 1932, Cpo 287/52.

421.

Nárok na vrácení zaplacených premií mají pojištěnky, kteří vystoupili z pensijního pojištění do 30. června 1928 a uplatnili jej do tří let po výstupu z pojištění. Rozs. vrch. poj. soudu v Praze z 21. XII. 1931, č. j. Cpo 603/30-1.

Především nutno zkoumati, měl-li staropojištěnec přede dnem, kdy zákon č. 26/1929 Sb. z. a n. nabyt účinnosti, nabyté právo, t. j. právní nárok na vrácení premií podle starého zákona.

Na tuto otázku nutno v daném případě odpověděti kladně.

Jde tu o právní poměr již založený, stávající, jehož skutková podstata již ve všech svých složkách byla splněna za působnosti starého zákona. Jak zánik pojištění, tak uplynutí doby nezaměstnanosti podle § 25/1 starého zákona spadá ještě v dobu působnosti tohoto zákona. Tohoto již nabytého práva zákon č. 26/1929 Sb. z. a n. v souhlase se všeobecnou zásadou § 5 všeob. zák. obč. nerušil.

Z materiálu zákona č. 26/1929 plyne, že bylo úmyslem odeprítí vrácení premií pouze po-

jištěncům, jichž pojistný poměr zanikl v druhé polovici r. 1928.

Důvodová zpráva k návrhu tohoto zákona (tisk. č. 170, str. 18/19) uvádí pod titulem: »Výbavné, společná ustanovení o dávkách a nemocenské ošetření důchodců (§§ 35 a 39–48)«, že předloha zrušuje podle návrhu komise úplně vrácení premii podle § 25 dosavadního zákona pro vystouplé pojištěnce a že vřadavajícím se pojištěnkám, kterým dosud, nebylo-li mezi sňatkem a výstupem z pojištění mezidobí delší 2 let, náleželo 80% premii za ně nezaplacených, dává návrh náhradou za tuto dávku, dávku novou, výbavné (§ 35) ve výši ročního invalidního důchodu, který by příslušel v den uzavření sňatku.

Zákon č. 26/1929 Sb. zák. a nař. pak stanoví v XVIII. odílu, nadepsaném: »Ustanovení přechodná a závěrečná« v odst. 2. § 185, že pojištěnkám, které vystoupily z pojištění v době od 1. července 1928 do 31. prosince 1928 a které získaly aspoň 30 příspěvkových měsíců, náleží nárok na výbavné podle odst. 1., jestliže se provdaly v posledních 2 letech před účinností tohoto zákona.

K tomuto ustanovení, jež vládní návrh zákona neobsahoval a jež přičinil teprve výbor sociálně politický a rozpočtový poslanecké sněmovny NSRČ., uvádí tento výbor ve zprávě (tisk. 1955, str. 96), že do § 185 byl přijat nový odst. 2. shora zmíněný, aby usnadněn byl přechod z nynějšího stavu zákonného, který připouští vrácení příspěvků do stavu podle nového zákona, který takové vrácení vylučuje, ve prospěch skupiny zaměstnanecké, uvedenou změnou nejvíce dotčené. Za nejvíce postižené je pokládán uvedený výměr zajistě proto, že jmenovaným pojištěnkám by byl příslušel, nebýtí nového zákona, po uplynutí šestiměsíční lhůty, po kterou byly bez zaměstnání povinného pojištěním, nárok na vrácení 80% premii, kterýžto nárok jim nový zákon nepřiznává, když konec uvedených lhůt spadá do doby po 31. prosinci 1928, na rozdíl od pojištěnců, jichž nárok by byl číselně menší, nehledíc ani k tomu, že u mužských pojištěnců jest jinaké zhodnocení již zaplacených premii (následkem přestupu nebo opětového vstupu do pojistného poměru pravděpodobněji než u vdaných pojištěnek).

Názor ve výboru uplatňovaný i se svými důsledky došel jasného výrazu v zákoně.

Zákon č. 26/1929 Sb. z. a n. přiznává nárok na výbavné, kteroužto dávku zákon č. 89/1920 Sb. z. a n., ani dřívější zákony o pensijním pojištění zřízenců neznaly, a jež podle § 35 přísluší, počínajíc 1. lednem 1929, pojištěnkám po dokonání aspoň šedesáti příspěvkových měsíců do uzavření sňatku a podle § 185, odst. 1., přechodně pojištěnkám, které získaly aspoň 6 příspěvkových měsíců před platností zákona čís. 26/1929 Sb. z. a n., po dokonání aspoň třiceti příspěvkových měsíců do uzavření sňatku, za předpokladů, stanovených v § 185, odst. 2., též pojištěnkám, které vystoupily z pojištění v době od 1. července 1928 do 31. prosince 1928, tedy pojištěnkám, jimž lhůta, ustanovená v § 25, odst. 1. zák. č. 89/1920 Sb. z. a n., mohla uplynouti teprve po 31. prosinci 1928, tudíž za platnosti zákona č. 26/1929 Sb. z. a n.

Z uvedeného se podává, že zákon č. 26/1929 nejen zrušil pro budoucnost instituci vrácení zaplacených premii (nyní zaplaceného pojistného), nýbrž právo žádati jejich vrácení, nepřiznává ani pojištěnkám a pojištěncům, kteří vystoupili z pojištění po 30. červnu 1928, neboť

poskytuje-li v § 185, odst. 2., odškodné třeba jen určité skupině pojištěnek, které vystoupily z pojištění v druhé polovici roku 1928, vyjadřuje sice nepřímou, avšak jasně, že nepřiznává nároku na vrácení premii u všech bývalých pojištěnců, resp. pojištěnek, jež vystoupily z pojištění teprve po 30. červnu 1928 a jimž šestiměsíční lhůta, stanovená § 25, odst. 1. zák. č. 89/1920 Sb. z. a n., dospěje teprve po 31. prosinci 1928.

Z opaku ustanovení § 185, odst. 2. zák. č. 26 z r. 1929 Sb. z. a n., se pak podává, že pojištěncům vystouplým z pojištění před 1. červencem 1928 přísluší nárok na vrácení premii.

Jest pak nerozhodno, že žalobce uplatnil nárok na vrácení premii až za platnosti nového zákona. Uplatnění nároku není podmínkou jeho vzniku. Z § 25, odst. 7. zák. č. 89/1920, jasně plyne, že nárok tu je i před uplatněním, vždyť zákon praví, že nárok »zanikne«, nebyl-li do lhůty tam určené uplatněn. Zánik předpokládá pak existenci. Nelze ani namítnouti, že v době, kdy se o uplatňovaném nároku rozhoduje, není tu již platné normy, na základě které by se nárok přiznával. Taková norma je právě starý zákon, jemuž všeobecné ustanovení § 5 všeob. obč. zák. působnosti pro práva již nabytá zachovalo i přes dobu jeho platnosti.

Konečně uvážiti sluší, že pojištěnec, vystouplý z pojištění nejpozději dne 30. června 1928, mohl uplatnit nárok na vrácení premii teprve po 31. prosinci 1928, neboť nejpozději tohoto dne uplynula šestiměsíční lhůta, zmíněná v § 25, odst. 1. zákona č. 89/1929 Sb. z. a n., kdy bývalý pojištěnec mohl žádati vrácení premii, prokazuje, že zůstal po celou tuto dobu bez zaměstnání povinného pojištěním. Zákon č. 26/1929 Sb. z. a n., zachovává ve platnosti nároky pojištěnců, vystouplých před 1. červencem 1928 z pojištění, na vrácení premii, neobsahuje ustanovení o tom, kdy nárok tento zaniká. Zůstává tudíž v platnosti ustanovení § 25, odst. 7. zák. č. 89/1920 Sb. z. a n., podle něhož k zachování nároku postačí, když byl uplatněn do tří let od zániku pojištění (Čl. VI. uv. zák. k obč. zák.).

422.

Nositel pojištění může rozhodovati o pensijní pojistné povinnosti i po nastalém pojistném případě. Nál. nejv. spr. soudu z 2. IV. 1932, č. 19.107/31.

K žádosti A. S. rozhodla býv. zemská správa politická v Praze výměrem ze dne 3. VIII. 1927 podle odst. 2. § 64 a čís. nař. ze dne 25. V. 1914, č. 158 ř. z. a zákona ze dne 5. II. 1920, č. 89 Sb. z. a n., že A. S. ve svém zaměstnání u T. a u Ú. v době od 1. I. 1909 do 31. XII. 1923 a od 1. I. 1924 do 27. II. 1926 podléhal pensijnímu pojištění. K odvolání T. a P. Ú. zrušilo ministerstvo sociální péče naříkáním rozhodnutím uvedené rozhodnutí zemské správy politické z těchto důvodů: Podle § 73, odst. 7. n. z. jsou veškeré ohlášky, stanou-li se po vzniku pojistné události, nepřijustné, a jest tedy jakékoli dodatečné provedení pensijního pojištění A. S. po jeho úmrtí tímto výslovným ustanovením zcela vyloučeno. Byl by tedy výrok o pojistné povinnosti jeho významu pouze akademického. Proti vydávání pouhých akademických výměrů nebo rozhodnutí mluvjí však všeobecné zásady správního řízení, neboť pro správní řízení dlužno zastávatí všeobecnou zásadu, že zahájení řízení a rozhodování má míti konkrétní podklad a že správní úřady nejsou povinny jenom teo-

